

DE TIJDREIS

De Tijdreis heeft als beginstation een gebeurtenis uit het verleden die voortleeft in het heden.

Precies vijf jaar geleden opende het Dordts Patriciërshuis als museum. Reden voor eigenaar en voormalig bewoner Laurens Gooshouwer om een jubileumboek uit te brengen over zijn 'huismuseum'.

De mooiste kamer van de stad

Saskia Lensink

Een boek over het Dordts Patriciërshuis is geen overbodige luxe. Want er valt veel te vertellen over dit pand aan de Wolwevershaven 9. Het is rond 1650 gebouwd door Jacob Trip de Jonge, telg uit een steenrijke patriciërsfamilie.

Toch krijgen de bezoekers een heel andere periode te zien, namelijk die van circa 1780 tot 1815. Dat is omdat het huis in 1780 de Maaskamer kreeg: een charmante uitbouw aan de achterkant, die nog steeds de blikvanger is van het inmiddels tot museum omgevormde woonhuis. De toenmalige eigenaar Pompejus Hoeufft liet deze Maaskamer aanleggen. Het ronde vertrek ligt pal aan het water en kijkt uit over het drierivierenpunt. Plafonds, ornamenten en schouwen zijn uitgevoerd in de Louis XVI-stijl. En dan is er ook nog eens een opmerkelijk goede akoestiek, wat doet vermoeden dat de kamer bedoeld was voor concerten en bals.

De Maaskamer is uniek in Nederland, vertelt Hans van Herwijnen, bestuurslid van de stichting die het museum beheert. „De kamer heeft een on-Dordtse allure. Er zijn wel meer Maaskamers in patriciërshuizen langs de Maas. Maar de ronde vorm, gecombineerd met de afwerking in de Louis XVI-stijl en de akoestiek maken deze wel heel bijzonder.”

Veel oorspronkelijke onderdelen van de kamer zijn bewaard gebleven. Van Herwijnen wijst op hoge, verticale banden met ornamenten, parallel aan de raampartijen. „Bladmotieven, maar ook strikken en medallions. Daaraan herken je de Louis XVI-stijl. Minder uitbundig dan de rococo uit de voorafgaande periode.” In de Maaskamer hangt een barometer uit 1800. „Toen mijn vrouw en ik dit huis kochten, hebben we deze kamer en de rest van het huis gerestaureerd en alles zoveel mogelijk teruggebracht in de stijl die tussen 1780 en 1815 gangbaar was”, legt Gooshouwer uit. „We richtten het huis in met meubels, schilderijen én gebruiksvoorwerpen uit die tijd. Deze baro-

▲ Joseph Estié (links), een van de auteurs van het boek *Het Dordts Patriciërshuis* en presentator van *Tussen Kunst en Kitsch*. Rechts eigenaar Laurens Gooshouwer. FOTO RICHARD VAN HOEK

meter bijvoorbeeld, maar ook glaswerk, zilver, theedoen of ivoren haarspelddoosjes.”

Franse Tijd

Tussen 2000 en 2011 woonde Gooshouwer met zijn gezin hier en was de Maaskamer het domein van zijn kinderen en hun speelgoed. „Maar we wilden al dit moois niet voor onszelf houden. We gingen elders wonen en begonnen hier een museum.” Tijdens het eerste lustrum bouwde de museumstichting de collectie uit met werk uit de periode 1780-1815, ook bekend als de Franse Tijd of de Patriottentijd. Napoleon kwam aan de macht en de Fransen bezetten ons land.

De stichting kocht onder meer schilderijen van Cornelis Kuipers (1739 - 1802). Deze schilder maakte schoorsteenstukken voor kantoor en eetkamer. „Daarom wilden we per se nog meer werk van Kuipers kopen.

Hij woonde en werkte in Dordrecht in de tijd waarop wij ons richten, dus past uitstekend in dit museum.”

Daarnaast lieten Gooshouwer en zijn medewerkers bezoekers kennismaken met deze periode door tal van activiteiten. Bijvoorbeeld lezingen over Dordrecht ten tijde van Napoleon, of een nagespeelde huwelijks-ceremonie uit 1810. Een klein museum als het zijne moet worstelen om te overleven, vertelt Gooshouwer. „Toch krijgen we erkenning uit de museumwereld. Zo hebben we bruiklenen van het Dordrechts Museum en het Rijksmuseum. Daar ben ik enorm trots op.”

Het boek *Het Dordts Patriciërshuis* is geschreven door negen auteurs, onder wie bekende kunsthistorici. Aan bod komen onder meer de geschiedenis en de glas- en schilderijencollectie. Het boek is verkrijgbaar in het museum en in boekhandel De Nieuwe Bengel.

“
We hebben ook bruiklenen van het Rijksmuseum

—Laurens Gooshouwer

▲ De ronde Maaskamer vanaf de rivier gezien. FOTO PATRICIËRSHUIS

▲ Detail van Louis XVI-ornament in Maaskamer. FOTO PATRICIËRSHUIS

▲ Laurens en Ilse Gooshouwer en de kinderen Allard en Aimée.

▲ Zelfportret van Cornelis Kuipers. FOTO REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT

ACTUEEL IN 1780 HET JAAR WAARIN DE MAASKAMER WORDT GEBOUWD

■ Met de aanleg van begraafplaats Ter Navolging in de Scheveningse duinen wordt de gewoonte doorbroken om doden in of om een kerk te begraven. Om hygiënische redenen komt hiertegen steeds meer verzet. 'Ter Navolging' is de eerste Nederlandse begraafplaats buiten een stad.

■ In Amerika is de onafhankelijkheidsoorlog, die in 1775 is begonnen, in volle gang. De bewoners van de Britse kolonie willen los van het moederland. Tijdens de slag bij Camden verslaan de Engelsen de opstandelingen nog, maar in 1783 verliest Engeland de strijd definitief. Dan verenigen de der-

tien koloniën zich in de onafhankelijke Verenigde Staten van Amerika.

■ Een orkaan raast over het Caribisch gebied en maakt circa 22.000 dodelijke slachtoffers. Het is voor zover bekend de zwaarste orkaan uit de geschiedenis en is daarom 'De Grote Or-

kaan van 1780' gedoopt. Met name de eilanden Barbados, Martinique en St. Eustatius moeten het ontgelden. De op één na zwaarste orkaan heette Mitch en raasde in het jaar 1998.

■ De Drentsche Hoofdvaart wordt voltooid. Het verbinding-

skanaal loopt van Mepel naar Assen en dient als verbetering van de Smildervaart. Die Smildervaart was gegraven voor de turfwinning in de veenkoloniën. Het kanaal heeft nog steeds een belangrijke afwateringsfunctie. Tegenwoordig staat langs bijna de helft ervan aan beide zijden de

lintbebouwing van het dorp Smilde.

■ Hendrik Tollens wordt in Rotterdam geboren. Hij ontpopt zich tot volksdichter, die beschouwd wordt als de grootste dichter van zijn tijd. Naar hem is de Tollensprijs vernoemd, die eens in de vijf jaar wordt uitgereikt.